

Strategi hållbar fred 2017–2022

Regeringskansliet
Utrikesdepartementet

1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklings-samarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklings-effektivitet liksom i de nya internationella överenskommelser som världen enades om under 2015¹.

Det övergripande målet för strategin för hållbar fred är att bidra till förbättrat förebyggande av väpnad konflikt, effektiv konfliktlösning, hållbar freds- och statsbyggnad, ökad mänsklig säkerhet i sviktande och konfliktdrabbade stater, samt stärkt inflytande för kvinnor och för unga, barn och andra exkluderade grupper i dessa situationer.

Strategin ska gälla under perioden 2017–2022 och omfattar de medel som anslås i regleringsbrev för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) samt för Folke Bernadotteakademin (FBA) respektive budgetår².

¹ Utvecklingsdagordningen ingår Agenda 2030 med 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling, slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering (Addis Ababa Action Agenda) och Parisavtalet om klimat.

² Insatser inom ramen för denna strategi finansieras i enlighet med de villkor som anges i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida) samt i regleringsbrev avseende Folke Bernadotteakademin (FBA) för respektive budgetår.

Verksamheten ska bidra till följande mål:

Global kapacitet inom förebyggande av väpnad konflikt, freds- och statsbyggande processer samt mänsklig säkerhet.

1. Stärkt kapacitet att förebygga väpnad konflikt och stödja inkluderande freds- och statsbyggandeprocesser.
2. Stärkt deltagande och inflytande av kvinnor och av unga inom dialog och fredsprocesser.
3. Stärkt kapacitet att främja mänsklig säkerhet i sviktande och konfliktdrabbade stater, särskilt kvinnors och barns säkerhet.
4. Stärkt kapacitet att motverka korruption och strafffrihet i sviktande och konfliktdrabbade stater.
5. Stärkt kapacitet att minska okontrollerad spridning av små och lätta vapen och att genomföra FN:s vapenhandelsfördrag.
6. Minskat hot från minor, klusterammunition och andra explosiva lämningar av krig.

Nationellt och lokalt stöd i avgörande skeden av förebyggande av väpnad konflikt och i freds- och statsbyggnadsprocesser, inklusive i bortglömda och utdragna konflikter.

7. Stärkt deltagande av kvinnor och av unga samt andra nyckelaktörer i avgörande skeden av nationella och lokala dialog- och fredsprocesser och försoning.
8. Stärkt möjlighet till fredsvinster på nationell och lokal nivå i avgörande skeden av förebyggande av väpnad konflikt och i freds- och statsbyggnadsprocesser i sviktande och konfliktdrabbade stater.

2. Kontext

En ökad andel fattiga lever i sviktande och konfliktdrabbade länder. Dagens sammanlänkade och komplexa kriser ställer ökade krav på en integrerad ansats och systemöverskridande arbete för att bygga fred, samt förebygga, hantera och lösa konflikter på nationell, regional och global nivå. Social ojämlikhet, fattigdom, hunger, svaga institutionella strukturer och demokratiska underskott är några av de främsta orsakerna till konflikter.

Situationen ställer ökade krav på ett nära samspel mellan humanitärt bistånd, långsiktigt utvecklings-samarbete, politisk dialog och medling samt koordinerade och kompletterande insatser på nationell, regional och global nivå.

Konflikters förödande effekter på utvecklingen leder till ökad fattigdom i konfliktdrabbade områden och till att en allt större andel av världens extremt fattiga lever i konfliktdrabbade och sviktande stater. Detta medför även en ökad risk för att mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt kränks och för att människor drivs på

flykt. Kvinnor och män liksom vuxna, unga och barn drabbas på olika sätt. Studier visar på en korrelation mellan inkluderande, jämställda samhällen och hållbar fred.

Strategin innehåller därför en bred ansats av förebyggande av väpnad konflikt, freds- och statsbyggnad, mänsklig säkerhet, samt stärkt aktörskap för kvinnor och för unga i sviktande och konfliktdrabbade situationer för att på så sätt möjliggöra relevant stöd för hållbar fred.

3. Verksamhet

Sveriges utvecklingssamarbete ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Detta så att människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart liksom jämställt. Grundvalen för utvecklingssamarbetet är en helhetssyn på människors och

samhällens utmaningar, behov och förutsättningar. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar global utveckling. Våld och väpnad konflikt är ett av de största hindren för ekonomisk och social utveckling och utvecklingssamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande arbetet. Ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingssamarbetet.

Strategin avser primärt verksamhet som har ett globalt mervärde och som inte kan hänföras till en viss världsdel, region eller land. Stöd ska bidra till att prioriterade svenska frågor får genomslag och påverkar den internationella normativa policyutvecklingen inom strategins områden och samtidigt når ut brett på regional, nationell och lokal nivå. Stöd kan därmed ges till

organisationer, nätverk eller andra aktörer som är normgivande och därmed har en nyckelroll inom frågor som prioriteras av Sverige. Sverige ska särskilt stå upp för rättighetsfrågor som inte i tillräcklig utsträckning lyfts fram av andra aktörer i det internationella samarbetet. De internationellt överenskomna principerna för bistånds- och utvecklingseffektivitet ska tillämpas. Den svenska resursbasen, inklusive svenska erfarenheter, kompetenser och nätverk inom olika samhällssektorer, ska beaktas i genomförandet.

Utvecklingssamarbetet ska även relatera till relevanta FN resolutioner³ samt till internationella dialogen för freds- och statsbyggnad inom OECD/DAC vilket inkluderar erfarenheter från New deal-ramverket för genomförande i sviktande situationer.

Långsiktighet i kombination med snabbhet, flexibilitet och kalkylerat risktagande är avgörande för såväl Sveriges som det internationella samfundets förmåga att effektivt bidra till förebyggande av väpnad konflikt, konfliktthantering och fredsbyggande. Snabbt agerande är av stor vikt för insatser på nationell och lokal nivå.

Verksamheten ska vara kontextanpassad och inkludera samt ge stöd till nationellt och lokalt ägda och drivna fredsprocesser, något som är en förutsättning för hållbar fred.

Denna strategi inkluderar både finansiering på global nivå liksom i lokala situationer där det finns ett förhöjt behov av snabbt och flexibelt stöd och där Sverige har politiskt engagemang men där möjlighet saknas inom ramen för bilaterala- eller regionala strategier eller, efter samråd med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet), där det saknas bilateral strategi.

Verksamheten ska följaktligen ge stöd för att möta globala utmaningar och stödja global policy- och metodutveckling. Detta ska inkludera stöd till FN, Världsbanken och andra internationella organisationer som bidrar till att uppnå målen för strategin, inklusive organisationer baserade i utvecklingsländer samt sviktande och konflikttrabbade stater för att stärka deras kapacitet att bidra till policyutveckling på global nivå.

Stöd på nationell och lokal nivå i avgörande skeden av freds- och statsbyggnadsprocesser ska inkludera

finansiering för ökat lokalt deltagande i fredsprocesser samt stöd till fredsvinster, såsom stabilisering, förtroendeskapande åtgärder och ökad mänsklig säkerhet.

Verksamheten ska beakta förebyggande av väpnad konflikt relaterat till klimat-, naturresurs- och hälsorelaterade hot samt koppling till irreguljär och ofrivillig migration. Produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och utbildning är grundläggande för att förebygga konflikter och att minska risken för återfall i väpnad konflikt.

Verksamheten inom mänsklig säkerhet inkluderar bland annat säkerhetsektorreform, avväpning, demobilisering och återintegrering av före detta kombattanter, minhantering och åtgärder mot den illegala och okontrollerade spridningen av små och lätta vapen och ammunition. Dessutom ingår försörjningsmöjligheter för utsatta grupper, inte minst kvinnor och unga. Barns rätt att påverka sin situation och skydd från alla former av våld måste garanteras för att möjliggöra en hållbar utveckling.

I en värld av ökande humanitära behov är det avgörande att arbeta med de bakomliggande orsakerna till humanitära kriser. Verksamheten ska

bidra till ökad samverkan mellan aktörer inom det humanitära systemet och det långsiktiga utvecklingssamarbetet med fokus på gemensam analys, planering och målformulering.

Verksamhetens politiska karaktär och utvecklingssamarbetets begränsade möjlighet att enskilt hantera orsaker till konflikt förutsätter en nära dialog mellan berörda aktörer. I dialogen ska verksamhet inom ramen för land-, regionala och tematiska strategier beaktas för att främja komplementaritet.

En övergripande och strategisk dialog om genomförande av strategin ska ske regelbundet och när det är särskilt påkallat. Genomförandet av strategin ska präglas av ett anpassningsinriktat och prövande arbetssätt.

Förebyggande av våldsbejakande extremism ska ingå i Sidas ansats för freds- och statsbyggnad. Folke Bernadotteakademien ska bidra till mål 1-5 och 7.

Strategin ska följas upp enligt de principer och processer som anges i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd.

³Relevanta FN resolutioner inkluderar: Agendan för kvinnor, fred och säkerhet – inklusive resolution 1325 och 2242 (kvinnor fred och säkerhet), 2250 (unga, fred och säkerhet), och 2282 (hållbar fred).

Utrikesdepartementet

Växel: 08-405 10 00

Besöksadress: Gustav Adolfs torg 1
Stockholm